



**GLAVNA SLUŽBA
ZA REVIZIJU JAVNOG SEKTORA
REPUBLIKE SRPSKE**

78000 Banja Luka, Vuka Karadžića 4
Republika Srpska, BiH
Tel: +387(0)51/247-408
Faks: +387(0)51/247-497
e-mail: revizija@gsr-rs.org

**Izveštaj o provedenoj finansijskoj reviziji
Zavisnog preduzeća „Hidroelektrane na Drini“ a.d. Višegrad
za period 01.01-31.12.2018. godine**

Broj: RV057-19

Banja Luka, 09.12.2019. godine

SADRŽAJ

I	IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA.....	1
	Izvještaj o reviziji finansijskih izvještaja	1
II	IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA.....	3
	Izvještaj o reviziji usklađenosti.....	3
III	REZIME DATIH PREPORUKA.....	5
IV	KRITERIJUMI ZA REVIZIJU USKLAĐENOSTI.....	6
V	IZVJEŠTAJ O PROVEDENOJ REVIZIJI (NALAZI)	7
	1. Uvod	7
	2. Provođenje preporuka iz prethodnog izvještaja	7
	3. Zaključak o funkcionisanju sistema internih kontrola	7
	4. Nabavke	9
	5. Priprema i donošenje plana poslovanja i finansijskog plana.....	9
	6. Finansijski izvještaji.....	10
	6.1. Bilans uspjeha	10
	6.1.1. Prihodi.....	10
	6.1.2. Rashodi	11
	6.1.3. Finansijski rezultat.....	13
	6.2. Bilans stanja.....	14
	6.2.1. Aktiva.....	14
	6.2.2. Pasiva.....	16
	6.2.3. Vanbilansna evidencija.....	19
	6.3. Bilans novčanih tokova.....	19
	6.4. Vremenska neograničenost poslovanja.....	19
	6.5. Potencijalna imovina i potencijalne obaveze	20
	6.6. Događaji nakon datuma izvještavanja.....	20
	6.7. Napomene uz finansijske izvještaje	20

I IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA

Izvještaj o reviziji finansijskih izvještaja

Mišljenje

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja Zavisnog preduzeća „Hidroelektrane na Drini“ a.d. Višegrad koji obuhvataju: Bilans stanja – Izvještaj o finansijskom položaju, Bilans uspjeha – Izvještaj o ukupnom rezultatu u periodu, Bilans tokova gotovine – Izvještaj o tokovima gotovine i Izvještaj o promjenama na kapitalu sa stanjem na dan 31. decembar 2018. godine i za godinu koja se završava na taj dan. Revizijom smo obuhvatili pregled značajnih transakcija, objašnjavajućih napomena i primjenu računovodstvenih politika u revidiranom periodu.

Po našem mišljenju, finansijski izvještaji Zavisnog preduzeća „Hidroelektrane na Drini“ a.d. Višegrad, istinito i objektivno prikazuju, u svim materijalnim aspektima, finansijsko stanje imovine i obaveza na dan 31.12.2018. godine, finansijsku uspješnost, tokove gotovine i promjene na kapitalu za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa propisanim okvirom finansijskog izvještavanja.

Osnov za mišljenje

Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji javnog sektora Republike Srpske i relevantnim ISSAI standardima revizije 1200 -1810. Naša odgovornost za provođenje revizije detaljnije je opisana u pasusu Odgovornost revizora. Reviziju smo proveli u skladu sa ISSAI 30 - Etičkim kodeksom, ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti i nezavisni smo u odnosu na subjekta revizije.

Smatramo da su pribavljeni revizijski dokazi, s obzirom na propisani okvir finansijskog izvještavanja dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnov za naše revizijsko mišljenje o finansijskom stanju imovine, obaveza i izvora.

Skretanje pažnje

Ne izražavajući rezervu na dato mišljenje skrećemo pažnju na navedeno pod tačkom 6.2.1.2. izvještaja:

Prema usvojenoj računovodstvenoj politici u sistemu Mješoviti holding „Elektroprivreda Republike Srpske“, Matično preduzeće a.d. Trebinje ne vrši se ispravka potraživanja koja proističu iz odnosa povezanih lica koja posluju u sistemu, odnosno međusobnih odnosa Holdinga i zavisnih preduzeća. Potraživanja Zavisnog preduzeća „Hidroelektrane na Drini“ a.d. Višegrad od povezanih pravnih lica na dan 31.12.2018. godine iznose 112.127.398 KM. Preduzeće nema Plan naplate potraživanja i ne vrši procjenu naplativosti potraživanja na dan sastavljanja finansijskih izvještaja, u skladu sa usvojenom računovodstvenom politikom.

Vremenska neograničenost poslovanja

U Napomenama uz finansijske izvještaje objelodanjeno je da su finansijski izvještaji sastavljeni pod pretpostavkom da će Preduzeće nastaviti svoje poslovanje u skladu sa načelom stalnosti poslovanja. Cilj Preduzeća je da zadrži sposobnost da nastavi sa svojim poslovanjem u neograničenom periodu u predvidivoj budućnosti, kako bi očuvalo optimalnu strukturu kapitala, smanji troškove kapitala, a vlasnicima obezbijedi prinos na kapital.

Ključna pitanja revizije

Ključna pitanja su ona pitanja koja su po našem profesionalnom mišljenju bila najznačajnija u vršenju revizije finansijskih izvještaja za godinu koja se završava na dan 31. decembar 2018. godine. Ova pitanja smo razmotrili u okviru revizije finansijskih izvještaja kao cjeline i nema drugih pitanja koja treba objaviti u izvještaju o reviziji.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Direktor Zavisnog preduzeća „Hidroelektrane na Drini“ a.d. Višegrad je odgovoran za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima i Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja. Ova odgovornost obuhvata: osmišljavanje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale usljed prevare i greške; odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u Napomenama uz finansijske izvještaje; odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena koje su primjerene datim okolnostima i nadzor nad procesom izvještavanja. Pri izradi finansijskih izvještaja rukovodstvo je odgovorno da procijeni stalnost poslovanja i da objelodani pitanja vezana za vremensku neograničenost poslovanja.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naš cilj je da steknemo razumno uvjerenje o tome da finansijski izvještaji, kao cjelina, ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uzrokovane prevarom ili greškom, kao i da sačinimo i objavimo revizijski izvještaj, koji sadrži naše mišljenje. Razumno uvjerenje predstavlja visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, koja je izvršena u skladu sa ISSAI standardima revizije uvijek otkriti materijalno značajne pogrešne iskaze kada oni postoje.

Pogrešni iskazi mogu nastati kao posljedica prevare ili greške i smatraju se materijalno značajnim ako, pojedinačno ili zajedno, mogu uticati na ekonomske odluke korisnika koje se donose na osnovu finansijskih izvještaja.

Zbog činjenice da se revizija provodi provjerom na bazi uzorka i da u sistemu internih kontrola i računovodstvenom sistemu postoje inherentna ograničenja, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške ostanu neotkrivene.

Revizija uključuje provođenje postupaka u cilju pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i objelodanjivanjima datim u finansijskim izvještajima. Izbor postupaka je zasnovan na revizijskom prosuđivanju i profesionalnom skepticizmu, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvještajima, nastalih usljed prevare i greške. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u cilju osmišljavanja revizijskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja odvojenog mišljenja o efektivnosti internih kontrola. Revizija takođe uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika utemeljenih na vremenskoj neograničenosti poslovanja i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih izvještaja.

Izjavljujemo da smo postupili u skladu sa relevantnim etičkim zahtjevima u vezi sa nezavisnošću. Ostvarili smo komunikaciju sa odgovornim licima subjekta revizije u vezi sa planiranim obimom i vremenskim rasporedom revizije, ključnim revizijskim pitanjima i drugim važnim pitanjima i značajnim nalazima revizije, uključujući značajne nedostatke u sistemu internih kontrola, koji se mogu identifikovati tokom revizije.

Banja Luka, 09.12.2019. godine

Glavni revizor

Jovo Radukić, s.r.

II IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA

Izveštaj o reviziji usklađenosti

Mišljenje

Uz reviziju finansijskih izvještaja Zavisnog preduzeća „Hidroelektrane na Drini“ a.d. Višegrad za 2018. godinu, izvršili smo reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa značajnim zakonskim i drugim propisima.

Po našem mišljenju, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije prikazane u finansijskim izvještajima Zavisnog preduzeća „Hidroelektrane na Drini“ a.d. Višegrad za 2018. godinu su, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa propisima kojima su regulisane.

Osnov za mišljenje

Reviziju usklađenosti smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji javnog sektora Republike Srpske i ISSAI 4000 – Standard za reviziju usklađenosti.

Vjerujemo da su pribavljeni revizijski dokazi dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnov za naše mišljenje o usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa propisima kojima su regulisane.

Skretanje pažnje

Ne izražavajući rezervu na dato mišljenje skrećemo pažnju na navedeno pod tačkom 4. izvještaja:

Zaključkom kolegija direktora Mješovitog holdinga „Elektroprivreda Republike Srpske“, Matično preduzeće a.d. Trebinje od 13.07.2017. godine ukazano je da se pri planiranju i provođenju postupka nabavke za uslugu optimizacije i poboljšanja profitabilnosti primjenom metode Lean Six Sigma na nivou Business Excellence u vrijednosti od 815.000 KM, koja obuhvata segment edukacije zaposlenih i implementaciju modela, ima u vidu ekskluzivitet iz člana 21. tačka c) Zakona o javnim nabavkama i nabavka provede primjenom pregovaračkog postupka bez objave obavještenja, kao i na dobavljača koji posjeduje taj ekskluzivitet sa kojim je, nakon provedene nabavke, zaključen ugovor. Pomenuta nabavka ne ispunjava uslove iz člana 8, 21. i 23. Zakona o javnim nabavkama i Pravilnika o postupku dodjele ugovora o uslugama iz Aneksa II dio B Zakona o javnim nabavkama.

Odgovornost rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, direktor je takođe odgovoran da osigura da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima u skladu sa propisima kojima su regulisane.

Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa propisima kojima su regulisane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li je poslovanje Zavisnog preduzeća „Hidroelektrane na Drini“ a.d. Višegrad obuhvaćeno prema definisanim kriterijumima, usklađeno sa zakonskim i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika

od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje Zavisnog preduzeća „Hidroelektrane na Drini“ a.d. Višegrad.

Banja Luka, 09.12.2019. godine

Glavni revizor
Jovo Radukić, s.r.

III REZIME DATIH PREPORUKA

Preporuke vezane za finansijske izvještaje

Preporučuje se direktoru Preduzeća da obezbijedi da se:

- 1) primjenjuje Pravilnik o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike u smislu da se troškovi naknada po osnovu ugovora o djelu evidentiraju u okviru ostalih proizvodnih usluga i ostalih nematerijalnih troškova u skladu sa članom 41. stav (10) i članom 42. stav (9), prenos ranije ostvarenih pozitivnih efekata revalorizacije za iznos obračunate amortizacije stalnih sredstava vrši u korist neraspoređenog dobitka tekuće godine u skladu sa članom 25. stav (4) i vanbilansna evidencija uskladi sa članom 62.

Preporuke vezane za usklađenost poslovanja

Preporučuje se direktoru Preduzeća da obezbijedi da se:

- 1) nabavke roba, usluga i radova planiraju u skladu sa realnim potrebama i ugovori o javnim nabavkama usluga dodjeljuju primjenjujući postupke nabavke definisane Zakonom o javnim nabavkama i podzakonskim aktima i
- 2) dosljedno provode odluke Skupštine akcionara i naknade za službena putovanja isplaćuju u skladu sa članom 1. stav (1) Uredbe o naknadama za službena putovanja u zemlji i inostranstvu za zaposlene u javnom sektoru Republike Srpske.

IV KRITERIJUMI ZA REVIZIJU USKLAĐENOSTI

- Zakon o javnim nabavkama,
- Zakon o doprinosima,
- Zakon o porezu na dohodak,
- Zakon o profesionalnoj rehabilitaciji, osposobljavanju i zapošljavanju invalida,
- Zakon o električnoj energiji,
- Zakon o koncesijama,
- Zakon o porezu na dobit,
- Zakon o unutrašnjem platnom prometu,
- Kolektivni ugovor Mješovitog holdinga "Elektroprivreda Republike Srpske", septembar 2017. godine,
- Pravilnik o uslovima, načinu obavještavanja, obračunavanju i uplati doprinosa,
- Pravilnik o postupku i načinu ostvarivanja prava na oslobađanje i umanjenje poreske osnovice poreza na dohodak,
- Uredba o naknadama za službena putovanja u zemlji i inostranstvu za zaposlene u javnom sektoru Republike Srpske,
- Uredba o uslovima i plaćanju gotovim novcem i
- Odluka o najnižoj plati.

V **IZVJEŠTAJ O PROVEDENOJ REVIZIJI (NALAZI)**

1. **Uvod**

Zavisno preduzeće „Hidroelektrane na Drini“ a.d. Višegrad (u daljem tekstu: Preduzeće) osnovano je Odlukom Javnog preduzeća „Elektroprivreda Republike Srpske“ od 18.08.1992. godine.

Preduzeće je upisano u registar privrednih organizacija kod Osnovnog suda u Sokocu. U skladu sa rješenjem registrovano je za obavljanje djelatnosti proizvodnje hidroelektrične energije, ispitivanje terena bušenjem i sondiranjem, studije, istraživanja i projektovanje hidrograđevinskih i drugih objekata, mriješćenje i uzgoj ribe u ribnjacima i postavljanje električnih instalacija i opreme.

Rješenjem Osnovnog suda u Srpskom Sarajevu od 03.12.1998. godine djelatnost Preduzeća je proširena na obavljanje spoljno-trgovinskog prometa, a naziv firme je promijenjen u JMDP „Elektroprivreda Republike Srpske“ sa p.p. Zavisno državno preduzeće „Hidroelektrane na Drini“, Višegrad sa p.o.

Rješenjem Osnovnog suda u Istočnom Sarajevu-Sokolac od 01.08.2005. godine izvršena je statusna promjena oblika organizovanja Preduzeća, kojom je Javno preduzeće prešlo u akcionarsko društvo, a Rješenjem Okružnog privrednog suda Istočno Sarajevo od 07.12.2012. godine je registrovano kao Mješoviti holding „Elektroprivreda Republike Srpske“ Matično preduzeće a.d. Trebinje, Zavisno državno preduzeće „Hidroelektrane na Drini“ a.d. Višegrad.

Preduzeće posluje u okviru Mješovitog holdinga „Elektroprivreda Republike Srpske“, Matično preduzeće a.d. Trebinje (u daljem tekstu: Holding).

Osnovna djelatnost Preduzeća je proizvodnja električne energije.

Organi Preduzeća su: Skupština, nadzorni odbor i uprava (menadžment).

Revizijom su obuhvaćeni nekonsolidovani finansijski izvještaji Preduzeća za 2018. godinu.

Na dostavljeni Nacrt izvještaja o provedenoj finansijskoj reviziji za period 01.01-31.12.2018. godine Preduzeće nije imalo primjedbi.

Preporuke date u ovom izvještaju, u cilju njihovog naglašavanja, boldovane su i pisane italik slovima.

2. **Provođenje preporuka iz prethodnog izvještaja**

Glavna služba za reviziju javnog sektora Republike Srpske u prethodnom periodu nije vršila finansijsku reviziju Preduzeća.

3. **Zaključak o funkcionisanju sistema internih kontrola**

Osnovi unutrašnje organizacije definisani su Statutom i u skladu sa djelatnošću Preduzeća definisana je makro organizacija. Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta od 12.06. i 26.10.2018. godine utvrđeni su: unutrašnja organizacija, organizacione jedinice, njihov djelokrug rada, sistematizacija i opis poslova. Preduzeće obavlja poslovanje organizovanjem rada na funkcionalnom principu putem: uprave, sektora, službi, odjeljenja i radnih mjesta.

Ovim Pravilnikom su sistematizovana 193 radna mjesta za 465 izvršilaca.

Na dan 31.12.2018. godine u Preduzeću je bilo 310 zaposlenih, što je za 43 više u odnosu na 31.12.2017. godine. Od ukupnog broja zaposlenih, 50 je zaposleno na određeno vrijeme sa evidencije Zavoda za zapošljavanje Republike Srpske, od kojih su tri

pripravniku zaposlena po Programu podrške zapošljavanju mladih sa visokom stručnom spremom. U toku godine prekid radnog odnosa je utvrđen za sedam zaposlenih, a dva zaposlena su poslije ostvarenog staža od dvije godine zasnovali radni odnos na neodređeno radno vrijeme.

Nije izvršen stvarni popis dijela vanbilansne evidencije regionalnih, magistralnih i lokalnih puteva. Stanje iz vanbilansne evidencije je preuzeto kao stanje po popisu, jer Preduzeće ne raspolaže bazom podataka o putevima koji su predmet evidencije, što nije u skladu sa članovima: 3, 4. stav (1) i (2), član 25. stav (1) Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem imovine i obaveza („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 45/16).

Preduzeće nije, u skladu sa načelom nastanka poslovnog događaja, evidentiralo troškove prevoza zaposlenih po zaključenom ugovoru o autobuskom prevozu zaposlenih u 2018. godini. Takođe, u 2018. godini evidentirane su naknade za rad članova komisije za nabavke koje se odnose na 2017. godinu.

Prema odlukama Uprave Preduzeća isplaćivane su naknade članovima komisija (komisija za javne nabavke i popis), koje nisu definisane Kolektivnim ugovorom Mješovitog holdinga „Elektroprivreda Republike Srpske“ a.d. Trebinje.

Uspostavljanje sistema finansijskog upravljanja i kontrole u Preduzeću je u toku. Uprava Preduzeća je imenovala lice zaduženo za finansijsko upravljanje i kontrolu početkom 2018. godine i donesen je plan rada za uspostavljanje finansijskog upravljanja i kontrole. Sačinjeni su: izvještaji o provođenju planiranih aktivnosti na uspostavljanju i razvoju sistema finansijskog upravljanja i kontrola, akt registar rizika kao i Izjave u vezi dostignutog stepena razvoja sistema internih finansijskih kontrola za 2018. godinu.

Preduzeće nije uredilo sistem internih kontrola prema dijelu odredbi Zakona o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske i Uputstva o načinu i postupku uspostavljanja i sprovođenja sistema finansijskog upravljanja i kontrole („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 99/17), jer još nije:

- definisalo ključne poslovne procese i uspostavilo knjigu poslovnih procesa (tačka 22. podtačke 3), 4) i 5) navedenog Uputstva) i
- izvršilo analizu postojećih i na osnovu toga donijelo nova pravila i procedure imajući u vidu da je u proteklom periodu došlo do značajnih izmjena u zakonskoj i podzakonskoj regulativi iz različitih oblasti.

Izjave o planiranim mjerama za uspostavljanje nedostignutog nivoa razvoja sistema internih finansijskih kontrola kao i ostale aktivnosti vezane za uspostavljanje sistema finansijskog upravljanja i kontrole uslovljene su aktivnostima reorganizacije na nivou Holdinga, koja je u toku.

Funkcija interne revizije organizaciono je uspostavljena kao odjeljenje za internu reviziju. Aktivnosti interne revizije su provedene prema godišnjem planu.

Vršena je revizija finansijskih izvještaja Preduzeća za 2018. godinu u skladu sa članom 28. stav (2) Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske.

Revizijom nisu utvrđeni materijalno značajni nedostaci sistema internih kontrola čime su stvorene pretpostavke za istinito i fer izvještavanje i usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima.

4. Nabavke

Plan javnih nabavki (roba, usluga i radova) Preduzeća za 2018. godinu iznosi 13.915.850 KM, a Rebalans plana javnih nabavki za 2018. godinu iznosi 23.333.220 KM, bez poreza na dodatu vrijednost (u daljem tekstu: PDV). Rebalans plana obuhvata nabavke: roba (6.941.790 KM), usluga (14.688.430 KM) i radova (1.703.000 KM) i u odnosu na prvobitni plan nabavki za 2018. godinu veći je za 68%.

Tokom 2018. godine ukupno su provedena 122 postupka nabavki ili 34% od ukupnog broja rebalansom planiranih, a ugovorene vrijednosti nabavki su 4.198.675 KM ili 18% .

Nabavke iz Rebalansa plana ukupne vrijednosti 19.134.645 KM ili 82% nisu pokrenute tokom 2018. godine.

U toku 2018. godine realizovane su nabavke iz planova ranijih godina (2016. i 2017. godina) u ukupnom iznosu od 2.428.254 KM.

U okviru 14 različitih uzorkovanih postupaka javnih nabavki, za koje su ugovori zaključeni u 2018. godini, utvrđeno je da neki od postupaka nisu u potpunosti provedeni u skladu sa odredbama Zakona o javnim nabavkama („Službeni glasnik BiH“, broj: 39/14; u daljem tekstu: Zakon) i Pravilnikom o postupku dodjele ugovora o uslugama iz Aneksa II dio B Zakona o javnim nabavkama (u daljem tekstu: Pravilnik) jer:

- nabavke usluga „Optimizacija i poboljšanje profitabilnosti“ (edukacija zaposlenih i implementacija) ugovorene vrijednosti 815.000 KM i Reklamiranje Preduzeća ugovorene vrijednosti 123.988 KM koje predstavljaju usluge iz Aneksa II dio B i dio A, putem pregovaračkog postupka bez objave obavještenja nisu u skladu sa članovima: 8, 21. i 23. Zakona i Pravilnikom.

Zaključkom kolegija direktora Holdinga od 13.07.2017. godine ukazano je da se pri planiranju i provođenju postupka nabavke za uslugu „Optimizacije i poboljšanja profitabilnosti“ primjenom metode Lean Six Sigma na nivou Business Excellence, koji obuhvata segment edukacije zaposlenih u prvoj fazi i implementaciju modela u drugoj, ima u vidu ekskluzivitet iz člana 21. tačka c) Zakona i nabavka provede primjenom pregovaračkog postupka bez objave obavještenja, kao i dobavljača koji posjeduje taj ekskluzivitet sa kojim je zaključen ugovor.

Preporučuje se direktoru Preduzeća da obezbijedi da se:

- ***nabavke roba, usluga i radova planiraju u skladu sa realnim potrebama poslovanja i***
- ***ugovori o javnim nabavkama usluga dodjeljuju primjenjujući postupke nabavke definisane Zakonom o javnim nabavkama i podzakonskim aktima.***

5. Priprema i donošenje plana poslovanja i finansijskog plana

Smjernice za izradu trogodišnjeg plana poslovanja koje utvrđuje i donosi Uprava i Nadzorni odbor Holdinga definišu: elektroenergetski bilans, prognozu uslova poslovanja, ključne pokazatelje izvršenja poslovne politike i termin usvajanja plana. Nakon usvajanja od strane Vlade Republike Srpske, Konsolidovani plan poslovanja dostavljen je zavisnim preduzećima na usaglašavanje pojedinačnih planova i konačno usvajanje. Plan poslovanja Preduzeća za 2018. godinu usvojio je Nadzorni odbor 13.04.2018. godine. Planirani su: proizvodnja električne energije od 925,00 GWh sa vjerovatnoćom od 70% ukupnog dotoka, ukupni prihodi od 33.595.000 KM, ukupni rashodi od 29.495.000 KM, bruto dobit od 4.100.000 KM, prodajna cijena od 3,31 kWh i cijena koštanja od 3,19 kWh. Planirani broj zaposlenih je 315.

Na bazi šestomjesečnih pokazatelja i realne procjene za drugo polugodište Vlada Republike Srpske je na sjednici od 27.08.2018. godine na prijedlog Nadzornog odbora Holdinga usvojila Rebalans elektroenergetskog bilansa za 2018. godinu. Reblanas plana poslovanja Preduzeća usklađen je u potpunosti sa Konsolidovanim planom poslovanja Holdinga za 2018. godinu.

Rebalansom plana poslovanja Preduzeća za 2018. godinu planirani su (za obim proizvodnje od 1.107,65 GWh) ukupni prihodi od 37.322.000 KM i ukupni rashodi od 34.522.000 KM.

6. Finansijski izvještaji

Finansijski izvještaji Preduzeća prikazani su u formatu koji je propisan Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izvještaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 63/16) pripremljenim i prezentovanim u skladu sa propisanim okvirom finansijskog izvještavanja u Republici Srpskoj.

Izvještaj o poslovanju - prijedlog za 2018. godinu usvojio je Nadzorni odbor Preduzeća na sjednici od 04.11.2019. godine. Ostvarena je proizvodnja na pragu elektrane od 1.152,88 GWh što je 4% više od Rebalansa plana, ukupni prihodi od 41.240.114 KM za 11% viši od planiranih i ukupni rashodi od 31.735.871 KM što je 2% niže od planiranih.

6.1. Bilans uspjeha

6.1.1. Prihodi

Ukupni prihodi su iskazani u iznosu od 41.340.114 KM i uglavnom se odnose na poslovne prihode.

Poslovni prihodi iskazani su u iznosu od 40.917.165 KM i najvećim dijelom se odnose na: prihode od prodaje učinaka u iznosu od 38.811.367 KM i ostale poslovne prihode u iznosu od 2.102.583 KM.

Prihodi od prodaje učinaka su iskazani po osnovu prodaje električne energije povezanim pravnim licima u iznosu od 38.811.367 KM, od kojih se 606.412 KM odnosi na pomoćne usluge.

Prodaja električne energije vrši se Holdingu po cijenama i tarifama utvrđenim od strane Regulatorne komisije za električnu energiju Republike Srpske i Državne regulatorne komisije za električnu energiju BiH, koji istu prodaje elektrodistributivnim preduzećima, Distriktu Brčko BiH, kvalifikovanim kupcima, nezavisnim trgovcima ili izvozi.

Ostali poslovni prihodi u iznosu od 2.083.747 KM odnose se na usluge sekundarne i tercijarne regulacije, odnosno prihode po osnovu pruženih usluga rezerve kapaciteta, definisanih „Ugovorom o međusobnim odnosima u Mješovitom holdingu Elektroprivreda Republike Srpske“ od 26.10.2010. godine i aneksima ugovora od 01.06.2012. godine i 11.10.2017. godine. Vlada Republike Srpske donijela je Odluku o principima za zaključenje ugovora o međusobnim ekonomskim odnosima između javnih preduzeća koja obavljaju elektroenergetsku djelatnost, koja je bila osnova za zaključenje ugovora („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 102/09, 117/09 i 48/12).

Finansijski prihodi su iskazani u iznosu od 320.885 KM. Čine ih prihodi od kamata u iznosu od 319.466 KM i pozitivne kursne razlike u iznosu od 1.419 KM.

Prihodi od kamata u iznosu od 241.272 KM se odnose na kamate po osnovu oročenih sredstava Preduzeća kod poslovnih banaka na period više od godinu dana uz kamatnu stopu od 0,80% do 2% na godišnjem nivou.

Ostali prihodi iskazani su u iznosu od 102.064 KM. Odnose se na prihode od: ukidanja rezervisanja, diskonta dugoročnih kredita (73.459 KM), ostalih prihoda (23.408 KM) i naplaćenih potraživanja od povezanih lica iz 2004. godine (5.197 KM - tačka 6.2.3. izvještaja).

6.1.2. Rashodi

Ukupni rashodi su iskazani u iznosu od 31.735.871 KM. Čine ih poslovni rashodi, finansijski rashodi i ostali rashodi.

Revizijom utvrđeni ukupni rashodi zahtijevaju korekciju na više u iznosu od 111.256 KM.

Poslovni rashodi su iskazni u iznosu od 31.108.184 KM. Odnose se na troškove: materijala, zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda, proizvodnih usluga, amortizacije i rezervisanja, nematerijalne i troškove poreza i doprinosa.

Troškovi materijala su iskazani u iznosu od 669.414 KM, a odnose se na troškove: režijskog materijala (358.079 KM) i goriva i energije (311.335 KM).

Troškovi režijskog materijala najvećim dijelom se odnose na troškove: kancelarijskog materijala (35.835 KM), sitnog alata i inventara (12.787 KM), autoguma (7.014 KM), HTZ opreme (9.276 KM) materijala za čišćenje (40.374 KM), ostalog materijala za održavanje (250.931 KM) i ostalog režijskog materijala.

Troškovi goriva i energije se odnose na troškove nafte, benzina i ostalih derivata (137.477 KM) i električne energije (173.857 KM), od kojih je 165.193 KM sa povezanim pravnim licima.

Troškovi zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda iskazani su u iznosu od 7.862.609 KM i odnose se na troškove bruto zarada i bruto naknada zarada (6.615.364 KM) i ostalih ličnih rashoda (1.247.245 KM).

Troškovi bruto zarada i naknada zarada se odnose na bruto troškove: zarada zaposlenim (4.428.354 KM), naknada zarada (2.038.694 KM), naknada članovima nadzornog odbora - pet članova (53.810 KM) i naknada članovima odbora za reviziju - četiri člana (40.506 KM).

Članovima Nadzornog odbora i Odbora za reviziju isplaćivane su dnevnice i naknade za prevoz u bruto iznosu od 19.519 KM, što nije u skladu sa Odlukom skupštine akcionara od 29. aprila 2011. godine o utvrđivanju visine naknade za rad članova nadzornog odbora i odbora za reviziju ZP „Hidroelektrane na Drini“ a.d. Višegrad. Navedenom odlukom su definisane samo naknade članovima Nadzornog i Odbora za reviziju u iznosu od 500 KM odnosno 450 KM mjesečno.

Ostale lične rashode čine troškovi: pomoći (43.667 KM), zaposlenih na službenom putu (78.650 KM) i ostali lični troškovi (1.125.128 KM).

Troškove pomoći čine troškovi pomoći u slučaju smrti radnika i članova porodice (24.940 KM) i naknada za rođenje djeteta (18.527 KM).

Naknade za slučaj smrti isplaćene su u visini tri, odnosno dvije prosječne plate nakon oporezivanja isplaćene u prethodnoj godini u Republici Srpskoj.

Naknade za slučaj rođenja djeteta isplaćene su u visini jedne prosječne plate za 13-oro rođene djece.

U okviru troškova zaposlenih na službenom putu evidentirani su troškovi službenih putovanja članova nadzornog odbora i odbora za reviziju (dnevnice i naknade za korišćenje službenog automobila) u iznosu od 11.770 KM. Takođe, troškovi službenih putovanja predstavnika sindikata (dnevnice, smještaj i hrana) evidentirani su u okviru

troškova zaposlenih na službenom putu, što nije u skladu sa članom 120. Kolektivnog ugovora Mješovitog holdinga „Elektroprivreda Republike Srpske“, kojim je predviđeno da se predstavnicima sindikata mora omogućiti odsustvovanje s posla radi prisustvovanja sastancima, konferencijama, sjednicama i kongresima i radi osposobljavanja i obezbijediti prevoz ili naknada za prevoz. Obračun i isplata navedenih naknada nije u skladu sa članom 1. stav (1) Uredbe o naknadama za službena putovanja u zemlji i inostranstvu za zaposlene u javnom sektoru Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 73/10).

Ostali lični rashodi odnose se na: bruto naknade troškova prevoza na posao i povratka sa posla (45.391 KM), regres za godišnji odmor (359.176 KM), topli obrok (625.530 KM), naknade članovima komisija (20.050 KM), naknade po osnovu ugovora o djelu (56.159 KM) i ostale naknade zaposlenima (18.822 KM).

Naknade članovima komisija, isplaćene u skladu sa odlukama Uprave Preduzeća od 08.10.2007. godine i 23.03.2011. godine, nisu definisane pomenutim Kolektivnim ugovorom.

U okviru ostalih ličnih rashoda evidentirani su troškovi naknada po osnovu ugovora o djelu (14) koji predstavljaju troškove ostalih proizvodnih usluga i ostalih nematerijalnih troškova u skladu sa članom 41. stav (10) i članom 42. stav (9) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruga, druga pravna lica i preduzetnike („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 106/15).

Preporučuje se direktoru Preduzeća da obezbijedi da se:

- ***dosljedno poštuju odluke Skupštine akcionara,***
- ***naknade za službena putovanja isplaćuju u skladu sa članom 1. stav (1) Uredbe o naknadama za službena putovanja u zemlji i inostranstvu za zaposlene u javnom sektoru Republike Srpske i***
- ***troškovi naknada po osnovu ugovora o djelu evidentiraju u okviru ostalih proizvodnih usluga i ostalih nematerijalnih troškova u skladu sa Pravilnikom o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruga, druga pravna lica i preduzetnike.***

Troškovi proizvodnih usluga iskazani su u iznosu od 1.385.383 KM, a odnose se na troškove: transportnih usluga (73.367 KM), reklame i propagande (233.328 KM), ostalih usluga (575.041 KM) i usluga održavanja (503.647 KM), od kojih se 44.160 KM odnosi na povezana pravna lica.

Troškovi transportnih usluga se odnose na troškove: fiksnih telefona (23.021 KM), mobilnih telefona (34.022 KM), poštanske troškove (6.886 KM) i interneta (9.438 KM).

Troškove ostalih usluga čine troškovi: komunalnih usluga (27.049 KM), usluga zaštite na radu (14.324 KM) i ostali troškovi (533.668 KM).

Ostali troškovi se odnose na troškove sekundarne i tercijarne regulacije pri isporuci električne energije.

Troškovi održavanja najvećim dijelom se odnose na troškove održavanja stalnih sredstava (157.249 KM) i tekućeg održavanja informacionog sistema SAP (201.706 KM).

Troškovi amortizacije iskazani su u iznosu od 11.718.019 KM, obračunati prema procijenjenom korisnom vijeku upotrebe pojedinih grupa nekretnina, postrojenja i opreme i nematerijalnih ulaganja i primijenjenih stopa za obračun amortizacije.

Rezervisanja su iskazana u iznosu od 155.414 KM, a odnose se na rezervisanja za otpremnine i jubilarne nagrade zaposlenih (94.114 KM) i sudske sporove (61.300 KM - tačka 6.5. izvještaja).

Ovlašćeni aktuar izvršio je obračun sadašnje vrijednosti akumuliranih prava zaposlenih na otpremnine i jubilarne nagrade na dan 31.12.2018. godine.

Nematerijalni troškovi (bez poreza i doprinosa) su iskazani u iznosu od 1.740.326 KM. Najznačajniji se odnose na troškove: neproizvodnih usluga (873.227 KM), reprezentacije (157.827 KM), premije osiguranja (33.695 KM), platnog prometa (5.039 KM), članarina (9.513 KM), oglasa u štampi i medijima (7.066 KM), stipendija (74.000 KM) i ostale nematerijalne troškove (576.122 KM) koji se najvećim dijelom odnose na troškove prve faze unapređenja i optimizacije poslovanja Preduzeća po osnovu primjene metode Lean Six Sigma prema ugovoru od 18.02.2018. godine.

Troškovi neproizvodnih usluga u iznosu od 639.135 KM odnose se na troškove opštih i zajedničkih poslova koje Holding obavlja za Preduzeće, a prema Ugovoru o međusobnim ekonomskim odnosima u Mješovitom holdingu „Elektroprivreda Republike Srpske“ od 26.01.2010. godine.

Troškovi poreza su iskazani u iznosu od 7.375.205 KM i odnose se na: naknadu za vode (1.157.297 KM), naknadu za korišćenje prirodnih resursa (2.281.744 KM), koncesionu naknadu za korišćenje elektroenergetskih objekata (3.830.899 KM) i ostale naknade (105.265 KM).

U skladu sa Zakonom o prestanku važenja Zakona o naknadama za korišćenje prirodnih resursa u svrhu proizvodnje električne energije („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 17/18) Preduzeće je jedinicama lokalne samouprave, na čijem području su izgrađeni hidroakumulacioni objekti, plaćalo naknadu u visini 0,005 KM po proizvedenom kWh električne energije na zvaničnom obračunskom mjestu primopredaje električne energije između proizvodne i prenosne kompanije.

Od 31.03.2018. godine u skladu sa Zakonom o koncesijama („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 59/13 i 16/18) obračunava se koncesiona naknada za korišćenje elektroenergetskih objekata u iznosu od 0,0055 KM/kWh na zvaničnom obračunskom mjestu primopredaje električne energije.

Troškovi doprinosa u iznosu od 199.553 KM odnose se na: regulatornu naknadu (99.838 KM), članarinu sindikatu (82.145 KM) i ostale naknade i doprinose (17.570 KM).

Finansijski rashodi iskazani su u iznosu od 603.522 KM, a odnose se na rashode kamata po: kreditima u zemlji (73.459 KM), kreditima u inostranstvu (500.128 KM) i zatezne kamate po osnovu neblagovremenog plaćanja u zemlji i kredita u inostranstvu (19.328 KM). Iskazani su niže za najmanje 150.816 KM po osnovu kamata na kredite iz inostranstva evidentiranih po osnovu obavještenja od Holdinga, kao i obaveze povezane s njima.

Ostali rashodi su iskazani u iznosu od 24.165 KM, a odnose se na: gubitke po osnovu rashodovanja nekretnina, postrojenja i opreme (2.210 KM), manjkove rezervnih dijelova, sitnog inventara i ostalog materijala (15.619 KM), troškove sudskih i drugih sporova (3.469 KM) i nepomenute ostale rashode (2.867 KM).

6.1.3. Finansijski rezultat

U Bilansu uspjeha iskazani su ukupni prihodi u iznosu od 41.340.114 KM, ukupni rashodi u iznosu od 31.735.871 KM, tekući odloženi porez na dobit u iznosu od 1.398.246 KM i neto dobitak perioda u iznosu od 8.205.997 KM.

Kako je navedeno pod tačkom 6.1.2. izvještaja ukupni rashodi zahtijevaju korekciju na više u iznosu od 111.256 KM, a time i korekciju utvrđenog dobitka prije oporezivanja i neto dobitka perioda.

6.2. Bilans stanja

6.2.1. Aktiva

Ukupna aktiva iskazana je u neto iznosu od 892.019.044 KM, a čine je poslovna i vanbilansna aktiva.

Poslovna aktiva iskazana je u iznosu od 949.687.688 KM bruto vrijednosti, 315.408.256 KM ispravke vrijednosti i 634.279.432 KM neto vrijednosti.

Poslovnu aktivu čine: stalna sredstva neto vrijednosti u iznosu od 500.652.070 KM i tekuća sredstva u neto iznosu od 133.627.362 KM.

6.2.1.1. Stalna sredstva

Stalna sredstva su iskazana u iznosu od 808.507.296 KM bruto vrijednosti, 307.855.226 KM ispravke vrijednosti i 500.652.070 KM neto vrijednosti.

Nematerijalna sredstva iskazana su u iznosu od 3.720.425 KM bruto vrijednosti, 1.027.644 KM ispravke vrijednosti i 2.692.781 KM neto vrijednosti. Odnose se na koncesije, patente, licence i ostala prava (1.288.397 KM) i ostala nematerijalna sredstva (1.404.384 KM).

Nekretnine, postrojenja, oprema i investicione nekretnine iskazane su u iznosu od 803.831.168 KM bruto vrijednosti, 306.827.582 KM ispravke vrijednosti i 497.003.586 KM neto vrijednosti.

Neto vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme čine: zemljište (10.597.886 KM), građevinski objekti (329.379.647 KM), postrojenja i oprema (127.028 022 KM), investicione nekretnine (1.848.522 KM) i avansi i nekretnine, postrojenja, oprema i investicione nekretnine u pripremi (28.149.509 KM).

U okviru nekretnina postrojenja i opreme promjene u toku 2018. godine se odnose na: nabavku nekretnina, postrojenja i opreme u iznosu od 1.486.629 KM i nematerijalnih ulaganja u iznosu od 61.146 KM i rashodovanje, odnosno otpis postrojenja i opreme bruto vrijednosti 73.155 KM, ispravke vrijednosti 70.994 KM i neto vrijednosti 2.211 KM.

Avansi, nekretnine, postrojenja, oprema i investicione nekretnine u pripremi iskazane su u iznosu od 28.149.509 KM, od kojih se iznos od 24.207.386 KM odnosi na investicije u projekat "Hidroelektrana Buk Bijela".

Aktivnosti na ovom projektu započete sedamdesetih godina nastavljene su 2016. godine na osnovu Odluke Nadzornog odbora od 04.02.2016. godine i Ugovora o konzorcijumu zaključenog sa Holdingom od 05.02.2016. godine. Navedenim ugovorom definisana su prava i obaveze ugovarača i aktivnosti za podnošenje ponude za dodjelu koncesije za izgradnju i korišćenje „Hidroelektrane Buk Bijela“, Foča. Ugovorom o koncesiji za izgradnju i korišćenje „Hidroelektrane Buk Bijela“ d.o.o. Foča dodijeljeno je pravo koncesionaru da implementira projekat po BOT modelu, što podrazumijeva odgovornost koncesionara za projektovanje, izgradnju, korišćenje i prenos „Hidroelektrane Buk Bijela“ na rijeci Drini procijenjene snage 93,52 MW i ukupne godišnje proizvodnje procijenjene na 332,3 GWh. Procijenjena ukupna vrijednost investicije iznosi 382.407.794 KM. Koncesioni period će trajati 50 godina i teče od datuma stupanja na snagu ugovora. Odlukom Nadzornog odbora od 18.01.2018. godine predviđeno je osnivanje zajedničkog privrednog društva za obavljanje koncesione djelatnosti. Koncesiono društvo „Hidroelektrana Buk Bijela“ d.o.o.

Foča osnovano je 03.09.2018. godine. Početni osnivački ulog iznosi 1.000.000 KM, sa učešćem u kapitalu u srazmjeri 80% Preduzeće i 20% Holding (tačka 6.7. izvještaja).

U toku 2018. godine aktivirano je ulaganje u projekat sanacije procurivanja vode ispod tijela Hidroelektrane Višegrad u iznosu od 7.488.540 KM. Preostali iznos nekretnina, postrojenja i opreme u iznosu od 3.074.091 KM odnosi se na neaktiviranu opremu (transformator).

Preduzeće je izvršilo osiguranje građevinskih objekata i opreme od osnovnih oblika rizika kod osiguravajućih organizacija u iznosu od 15.190.541 KM i obavezno osiguranje vozila.

Investicione nekretnine u iznosu od 1.848.522 KM odnose se na zemljište koje je ekspropisano prilikom izgradnje Hidroelektrane Višegrad na području opština Višegrad i Rudo i nije potopljeno postojećom akumulacijom. Preduzeće ga ne koristi, ne daje u zakup i predstavlja investicione nekretnine koje se drže radi povećanja kapitala u skladu sa MRS 40 Investicione nekretnine. Prema usvojenoj računovodstvenoj politici, investicione nekretnine se odmjeravaju po fer vrijednosti, nakon početnog odmjeravanja po nabavnoj vrijednosti. Procjenu fer vrijednosti investicionih nekretnina izvršila je ovlašćena procjeniteljska kuća KPMG iz Beograda na kraju 2018. godine i konstatovala da nije došlo do promjene fer vrijednosti u periodu 2005-2018. godina te da je fer vrijednost jednaka knjigovodstvenoj vrijednosti na dan 31.12.2018. godine.

Dugoročni finansijski plasmani iskazani su u iznosu od 814.118 KM. Odnose se na dugoročne kredite zaposlenima iz ranijih godina (14.118 KM) i učešće u kapitalu zavisnih pravnih lica, koncesionom privrednom društvu „Hidroelektrana Buk Bijela“ d.o.o. Foča (800.000 KM).

Odložena poreska sredstva iskazana su u iznosu od 141.585 KM. Prema paragrafu 34 MRS 12 Porez na dobit „odloženo poresko sredstvo se priznaje za prenošenje neiskorištenih poreskih gubitaka i neiskorištenih poreskih kredita u naredni period u mjeri u kojoj je vjerovatno da će postojati raspoloživi oporezivi dobitak za koji se mogu iskoristiti neiskorišteni poreski gubici...“. U 2018. godini iskorištene su 4/5 poreskog gubitka u iznosu od 552.549 KM, a prilikom izrade finansijskih izvještaja za 2017. godinu iskorištena je 1/5 prema odredbama Zakona o porezu na dobit.

6.2.1.2. Tekuća sredstva

Tekuća sredstva iskazana su u iznosu od 141.180.392 KM bruto vrijednosti, 7.553.030 KM ispravke vrijednosti i 133.627.362 KM neto vrijednosti. Čine ih: zalihe materijala, dati avansi, kratkoročna potraživanja, kratkoročni plasmani, gotovina i aktivna vremenska razgraničenja.

Zalihe materijala i dati avansi iskazani su u bruto/neto vrijednosti od 1.239.147 KM. Odnose se na zalihe: materijala u skladištu i restoranu (301.470 KM), rezervnih dijelova (525.522 KM), alata, inventara i HTZ opreme i autoguma (76.217 KM), ostalog materijala u skladištu (kancelarijskog, potrošnog, za održavanje čistoće i tehničkog materijala 84.230 KM), goriva i maziva (251.558 KM) i dr.

Kratkoročna potraživanja su iskazana u iznosu od 112.173.166 KM bruto vrijednosti, 8.081 KM ispravke vrijednosti i 112.165.085 KM neto vrijednosti. Čine ih potraživanja:

- od kupaca, povezanih pravnih lica po osnovu isporuke električne energije u iznosu od 107.690.995 KM, od kojih se 1.054.936 KM odnosi na potraživanja po osnovu pomoćnih usluga (angažovana energija sekundarne i tercijarne regulacije),
- iz specifičnih poslova u iznosu od 4.436.503 KM i
- druga potraživanja neto vrijednosti 37.587 KM.

U skladu sa usvojenom računovodstvenom politikom Preduzeće ne vrši ispravku potraživanja od kupaca povezanih lica koja posluju u sistemu Elektroprivrede Republike Srpske, odnosno potraživanja koja proističu iz međusobnih odnosa Holdinga i zavisnih preduzeća. Umanjenje vrijednosti potraživanja, odnosno ispravka potraživanja od kupaca (pravnih i fizičkih lica) vrši se za potraživanja koja nisu naplaćena duže od godinu dana.

Kratkoročni finansijski plasmani iskazani su u iznosu od 26.551.982 KM bruto vrijednosti, 7.554.949 KM ispravke vrijednosti i 19.007.033 KM neto vrijednosti. Odnose se na kratkoročno oročena sredstva kod poslovnih banaka u Republici Srpskoj (19.000.000 KM) uz proporcionalne kamatne stope od 0,80% do 2% na godišnjem nivou i novčana sredstva na računima kod Bobar banke a.d. u stečaju Bijeljina (2.194.625 KM) i Banke Srpske a.d. u stečaju Banja Luka (5.350.324 KM). Preduzeće je obezvrijedilo navedena novčana sredstva, jer uvođenjem privremene uprave nad bankama od strane Agencije za bankarstvo Republike Srpske nije moglo raspolagati novčanim sredstvima. Potraživanja su priznata u stečajnim postupcima otvorenim nad bankama.

Preduzeće je oročilo sredstva kod poslovnih banaka na period od 1,5 do 3 godine, koja na dan 31.12.2018. godine imaju rok dospijanja do godinu dana.

Gotovina i gotovinski ekvivalenti iskazani su u iznosu od 1.100.904 KM, a odnose na sredstva na žiro računima kod banaka (1.100.376 KM) i gotovinu u blagajni (528 KM).

Aktivna vremenska razgraničenja odnose se na unaprijed plaćene premije osiguranja (8.580 KM) i ostala vremenska razgraničenja (106.614 KM), od kojih se iznos od 94.607 KM odnosi na dio ugovorenih usluga održavanja SAP licenci.

6.2.2. Pasiva

Ukupna pasiva iskazana je u iznosu od 892.019.044 KM, a čine je poslovna i vanbilansna pasiva.

Poslovna pasiva iskazana je u iznosu od 634.279.432 KM, a čine je: osnovni kapital, revalorizacione rezerve, neraspoređeni dobitak, rezervisanja, odložene poreske obaveze i razgraničeni prihodi i obaveze.

6.2.2.1. Kapital

Strukturu kapitala na dan 31.12.2018. godine čini: osnovni kapital (441.955.312 KM), rezerve (6.475.591 KM), ostale revalorizacione rezerve (119.454.826 KM) i neraspoređeni dobitak godine (23.209.881 KM).

Osnovni kapital čini akcijski kapital upisan u sudski registar i usaglašen sa iskazanim kapitalom u poslovnim knjigama.

Na osnovu odluke Vlade Republike Srpske od 24.02.2005. godine izvršena je promjena oblika organizovanja zavisnih državnih preduzeća u okviru Elektroprivrede Republike Srpske u akcionarska društva. Osnovni kapital čini akcijski kapital čiji je vlasnik Holding 65%, vaučer ponuda 20%, Fond Penzijskog i invalidskog osiguranja Republike Srpske 10% i Fond za restituciju Republike Srpske 5%.

Struktura akcijskog kapitala na dan 31.12.2018. godine prema izvodu Centralnog registra hartija od vrijednosti Republike Srpske:

Opis	% učešća u ukupnom kapitalu	Vrijednost kapitala	Broj akcija
Mješoviti holding ERS a.d. Trebinje	65.000.396	287.272.703	287.272.703
PREF RS a.d. Banja Luka	10.043.168	44.386.314	44.386.314
Fond za restituciju a.d. Banja Luka	5.000.000	22.097.766	22.097.766
DUIF Kristal Invest Future Fund a.d. Banja Luka	4.339.166	19.177.173	19.177.173
DUIF Kristal invest Opportunity Fund a.d. Banja Luka	3.306.765	14.614.425	14.614.425
Ostali akcionari	12.310.505	54.06.931	54.06.931
Ukupno	100.000.000	441.955.312	441.955.312

Akcije Preduzeća se kotiraju na Banjalučkoj berzi hartija od vrijednosti u Republici Srpskoj. Rezerve Preduzeća iskazane u iznosu od 6.475.591 KM čine zakonske rezerve (5.776.048 KM) i statutarne rezerve (699.543 KM), nastale u skladu sa članom 231. Zakona o privrednim društvima („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 127/08, 58/09, 100/11, 67/13 i 100/17).

Revalorizacione rezerve iskazane u iznosu od 119.454.826 KM formirane su od pozitivnih efekata procjene nekretnina, postrojenja, opreme i nematerijalnih ulaganja izvršenih na dan 31.12.2008. godine, 31.12.2011. godine i 31.12.2015. godine (posljednja procjena).

Neraspoređeni dobitak iskazan je u visini od 23.209.881 KM. Čine ga neraspoređeni dobitak tekuće godine u visini od 8.205.997 KM i neraspoređeni dobitak ranijih godina u visini od 15.003.884 KM. U skladu sa odlukom Skupštine akcionara izvršeno je pokriće ostvarenog gubitka u 2017. godini potvrđenog od nezavisnog revizora u iznosu od 13.024.175 KM iz neraspoređenog dobitka ranijih godina.

Preduzeće je u 2018. godini, kao i prethodnih godina, izvršilo prenos ranije ostvarenih pozitivnih efekata revalorizacije za iznos obračunate amortizacije stalnih sredstava (kontinuirani) u iznosu od 1.983.786 KM u korist neraspoređenog dobitka ranijih godina umjesto neraspoređenog dobitka tekuće godine, što nije u skladu sa članom 25. stav (4) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike.

Preporučuje se direktoru Preduzeća da obezbijedi da se prenos ranije ostvarenih pozitivnih efekata revalorizacije za iznos obračunate amortizacije stalnih sredstava vrši u korist neraspoređenog dobitka tekuće godine u skladu sa članom 25. stav (4) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike.

6.2.2.2. Rezerevisanja, odložene poreske obaveze i razgraničeni prihodi

Rezerevisanja, odložene poreske obaveze i razgraničeni prihodi iskazani su u iznosu od 20.475.179 KM. Odnose se na: odložene poreske obaveze (19.232.969 KM), rezerevisanja za naknade i beneficije zaposlenih po osnovu procjene ovlašćenog aktuara (252.146 KM), ostala dugoročna rezerevisanja iskazana po osnovu procjene ishoda sudskih sporova koji se vode protiv Preduzeća (204.835 KM) i razgraničene prihode od donacija po osnovu dobijenih kreditnih sredstava po kamatnoj stopi nižoj od tržišne kamatne stope (785.228 KM). Prosječna ponderisana kamatna stopa na kredite nefinansijskim preduzećima

Centralne banke BiH osnov je za procjenu tržišne kamatne stope za 2018. i 2017. godinu od 4%, u odnosu na period 2011-2016. godina od 5,1%.

Odložene poreske obaveze su iskazane po osnovu obračuna poreza na dobit po stopi od 10% na kumulativnu razliku između neto vrijednosti stalnih sredstava utvrđenih primjenom amortizacionih stopa prema usvojenoj računovodstvenoj procjeni i amortizacionih stopa u poreske svrhe.

Razgraničeni prihodi od donacija evidentirani su u skladu sa paragrafima 10A, 12, 17 i 24 MRS 20 Računovodstvo državnih donacija i objelodanjivanje državne pomoći. Preduzeće je obezbijedilo povoljnije uslove finansiranja od kreditora iz inostranstva uz date garancije Republike Srpske i BiH za vraćanje kredita.

6.2.2.3. Obaveze

Obaveze su na dan 31.12.2018. godine iskazane u iznosu od 22.708.643 KM, a odnose se na dugoročne i kratkoročne obaveze.

Dugoročne obaveze su iskazane u iznosu od 17.811.022 KM, a odnose se na dugoročne kredite u inostranstvu:

- od Međunarodne asocijacije za razvoj WB IDA 3534, Treći projekat za obnovu elektroenergetskog sistema (Power III) u iznosu od 2.550 KM,
- od Međunarodne organizacije za razvoj (IDA) 41970, Program ekonomske zajednice JI Evrope, ECSEE u iznosu od 260.162 KM i
- od Evropske investicione banke EIB 23871, Projekat obnove električne energije II u iznosu od 17.548.311 KM.

Kamata na dugoročne kredite je ugovorena u rasponu šestomjesečni Euribor ili Libor uvećana za maržu 0,75% godišnje.

Kratkoročne obaveze iskazane su u iznosu od 4.897.621 KM, a odnose se na sljedeće obaveze: dio dugoročnih obaveza koji dospijeva na plaćanje do godinu dana (449.694 KM), iz poslovanja (259.974 KM i to: 30.913 KM prema dobavljačima -povezana pravna lica, dobavljačima u inostranstvu 16.201 KM i dobavljačima u zemlji 212.860 KM), iz specifičnih poslova - Holding (122.682 KM), za zarade i naknade zarada (719.853 KM), druge obaveze (357.133 KM), za PDV (2.252.563 KM), za ostale poreze i doprinose i druge dažbine (536.260 KM) i pasivna vremenska razgraničenja (199.462 KM).

Druge obaveze u iznosu od 346.393 KM odnose se na obaveze za neisplaćene dividende malim akcionarima za sve godine (2009-2014) u kojima je Preduzeće donijelo odluku o isplati dividendi na osnovu pozitivnog poslovanja.

Period plaćanja obaveza prema dobavljačima u revidiranom periodu iznosio je 19 dana.

Obaveza za zarade i naknade zarada odnose se na obaveze za bruto plate i naknade zaposlenima za decembar 2018. godine.

Dio dugoročnih obaveza koji dospijeva na plaćanje do godinu dana odnosi se na obaveze po dugoročnim kreditima u inostranstvu iskazan po osnovu anuitetnih planova za otplatu u iznosu od 449.695 KM.

Obaveze za ostale poreze i doprinose i druge dažbine u iznosu od 432.700 KM se odnose na obaveze opštinama za naknade za potopljeno zemljište.

Pasivna vremenska razgraničenja u iznosu od 194.119 KM odnose se na razgraničene obračunate troškove kamata po anuitetnim planovima sa stanjem na dan 31.12.2018. godine.

6.2.3. Vanbilansna evidencija

Vanbilansna aktiva i pasiva u Bilansu stanja iskazane su u iznosu od 257.739.612 KM. Najvećim dijelom se odnosi na evidenciju:

- primljenih sredstava obezbjeđenja, garancija od poslovnih partnera i banaka kao garancije izvršenja zaključenih ugovora u iznosu od 1.908.153 KM,
- internih odnosa u Holdingu prema procjeni sa 31.12.2004. godine u iznosu od 76.901.185 KM. Odnose se na isknjižena interna potraživanja unutar Holdinga sa stanjem na dan 31.12.2004. godine u skladu sa Odlukom Vlade Republike Srpske od 07.03.2006. godine. Pomenutom Odlukom usvojen je Izvještaj o procjeni vrijednosti osnovnih sredstava i kapitala na dan 31.12.2004. godine, sa anuliranjem internih potraživanja i obaveza, što nema za posljedicu otpis eksternih potraživanja od kupaca,
- magistralnih puteva u iznosu od 64.302.125 KM,
- regionalnih puteva u iznosu od 54.501.248 KM,
- lokalnih puteva u iznosu od 58.071.838 KM i dr.

Evidencija magistralnih, regionalnih i lokalnih puteva nije predmet vanbilansne evidencije Preduzeća prema članu 62. Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike. U skladu sa Zakonom o javnim putevima, evidencije (baze podataka) i održavanje magistralnih i regionalnih puteva vodi Javno preduzeće „Putevi Republike Srpske“ i predstavljaju imovinu Republike Srpske. Evidenciju i održavanje lokalnih puteva vode jedinice lokalne samouprave kao svoju imovinu.

Preporučuje se direktoru Preduzeća da obezbijedi vanbilansnu evidenciju u skladu sa članom 62. Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike.

6.3. Bilans novčanih tokova

Bilans novčanih tokova sastavljen je u skladu sa Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izvještaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike, članovi 8 -10 i MRS 7 Izvještaj o tokovima gotovine.

Ukupni prilivi gotovine iskazani su u iznosu od 40.635.482 KM, a odnose se na prilive gotovine iz poslovnih aktivnosti 28.350.167 KM i prilive gotovine iz aktivnosti investiranja 12.285.315 KM. Priliva gotovine iz aktivnosti finansiranja nije bilo.

Ukupni odlivi gotovine iznose 41.043.598 KM, od čega su odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti 25.055.687 KM, odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja 15.978.492 KM i odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja 9.419 KM.

Neto smanjenje gotovine na dan 31.12.2018. godine iznosi 408.116 KM, gotovina i gotovinski ekvivalenti na početku obračunskog perioda iznose 1.510.883 KM, promjene na saldu gotovine i gotovinskih ekvivalenata su negativne i iznose 1.863 KM, a gotovina i gotovinski ekvivalenti na kraju obračunskog perioda iznose 1.100.904 KM.

6.4. Vremenska neograničenost poslovanja

U Napomenama uz finansijske izvještaje objelodanjeno je da su finansijski izvještaji sastavljeni pod pretpostavkom da će Preduzeće nastaviti svoje poslovanje u skladu sa načelom stalnosti poslovanja. Cilj Preduzeća je da zadrži sposobnost da nastavi sa svojim poslovanjem u neograničenom periodu u predvidivoj budućnosti, kako bi očuvalo

optimalnu strukturu kapitala, smanji troškove kapitala, a vlasnicima obezbijedi prinos na kapital.

6.5. Potencijalna imovina i potencijalne obaveze

Na dan 31.12.2018. godine protiv Preduzeća se vodi određen broj izvršnih (1) i parničnih postupaka (5) vrijednosti 204.835 KM bez efekata zatezних kamata. Preduzeće je u skladu sa zahtjevima MRS 37 Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina izvršilo rezervisanja za potencijalne gubitke po osnovu sporova u kojima je tužena strana na dan 31.12.2018. godine u iznosu od 204.835 KM, kolika je i vrijednost sporova, koji ne uključuju eventualne zatezne kamate koje mogu nastati po okončanju sporova (tačka 6.2.2.2. izvještaja).

Preduzeće na dan 31.12.2018. godine nema sporova u kojima je tužilac, kao ni sredstava pod hipotekom.

6.6. Događaji nakon datuma izvještavanja

Novi Ugovor o međusobnim ekonomskim odnosima između Mješovitog holdinga „Elektroprivreda Republike Srpske“, Matično preduzeće a.d. Trebinje i Zavisnog preduzeća „Hidroelektrane na Drini“ a.d. Višegrad zaključen je 04.01.2019. godine. Međusobni ekonomski odnosi se zasnivaju na cijenama koje je utvrdila Regulatorna komisija za energetiku Republike Srpske i cijenama i tarifama koje je utvrdila Državna regulatorna komisija za energetiku BiH.

6.7. Napomene uz finansijske izvještaje

Uz finansijske izvještaje sačinjene su Napomene koje po strukturi, sadržaju i sistematičnosti zadovoljavaju zahtjeve MRS 1 Presentacija finansijskih izvještaja i zahtjeve drugih Međunarodnih računovodstvenih standarda i Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja, osim objelodanjivanja nekorektivnog događaja koji se odnosi na odluku Skupštine akcionara od 22.03.2019. godine o prodaji udjela Preduzeća u osnovnom kapitalu „Hidroelektrane Buk Bijela“ d.o.o. Foča, u skladu sa paragrafom 21 MRS 10 Događaji nakon datuma izvještavanja. Odluka o prodaji udjela donesena je na osnovu ponude od 01.03.2019. godine i prijedloga odluke Nadzornog odbora Preduzeća od 06.03.2019. godine (tačka 6.2.1.1. izvještaja). Vlada Republike Srpske odobrila je navedenu promjenu vlasničke strukture 14.03.2019. godine.

Revizijski tim

Mira Raljić, s.r.

Ljiljana Topić, s.r.

Mirjana Lazić, s.r.

Vladimir Grahovac, s.r.